

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Навчально-науковий інститут бізнесу та інформаційних технологій
Кафедра економіки та підприємництва

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІКА ГАЛУЗІ

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	192	Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Освітньо-наукова програма (ОНП) «Теплогазопостачання і вентиляція»	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	контрольна робота	
Форми семестрового контролю	іспит	

Викладачі:

Камбур Ольга Леонідівна, к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва,
olga.kambur@gmail.com

Ветрогон Ольга Віталіївна, старший викладач кафедри економіки та підприємництва,
07vetrogon65@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСОБЛИВОСТЯМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ У СФЕРІ ТЕПЛОГАЗОПОСТАЧАННЯ І ВЕНТИЛЯЦІЇ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ РОЗРОБКИ ЗАХОДІВ З ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ.

Наприклад:

Вміння визначати основні техніко-економічні показники будівельних проектів обумовлює здатність здійснити оцінку ефективності інвестицій у реконструкцію системи теплогазопостачання і вентиляції та обрати найбільш доцільний варіант.

Програмні результати навчання:

знати:

- закономірності функціонування будівельної галузі і її суб'єктів; основні фактори підвищення прибутковості й рентабельності підприємства;
- сутність та особливості формування і визначення кошторисної вартості будівництва;
- сутність та принципи визначення ціни будівельної продукції і порядок складання кошторисно – інвесторської документації;
- методи визначення ефективності інвестування в проекти.

вміти:

- визначати показники ефективності діяльності будівельних підприємств, будівельної галузі;
- визначати напрями підвищення прибутковості й рентабельності у будівництві;
- розраховувати кошторисну вартість будівництва;
- визначати основні техніко-економічні показники будівельних проектів;
- проводити оцінку ефективності інвестицій та доцільності здійснення інвестиційних проектів.

володіти:

- методичним інструментарієм оцінки суми грошей у часі, розрахунку критеріїв ефективності інвестиційних проектів;
- методами оцінки результатів та економічної ефективності діяльності підприємства;
- навичками роботи з програмним комплексом АВК.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна
1.	Фінансова діяльність будівельного підприємства	2	2	8
2.	Витрати будівельного підприємства	2	2	8
3.	Система ціноутворення у будівництві	2	2	8
4.	Трудові ресурси підприємства та оплата праці.	2	2	8
5.	Прибуток і рентабельність підприємства	2	2	8
6.	Облік і аналіз на будівельних підприємствах	2	2	8
7.	Інвестування будівельних проектів	4	4	10
	Всього	16	16	58

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «іспиту» за навчальною дисципліною «Економіка галузі» складає 60 балів та 100 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Поточний контроль знань:		36	60
В т.ч.: - контрольна робота	1	12	20

- усне опитування або письмовий експрес-контроль на практичних заняттях та лекціях;	кожне заняття		
- виступ (доповідь) студентів при обговоренні питань на практичних заняттях;	1	24	40
- тестування;	2		
- участь у конференціях;	1		
- підготовка та видання наукових публікацій (тези, статті);	1		
Підсумковий (семестровий) контроль знань - іспит	1	24	40
Разом		60	100

З дисципліни передбачено виконання **контрольної роботи**. В цій роботі складається інвесторська кошторисна документація на влаштування системи теплогазопостачання і вентиляції та розраховуються показники економічної ефективності проекту.

Контрольна робота включає:

- локальний кошторис на БМР,
- об'єктний кошторис та зведений кошторисний розрахунок,
- показники ефективності проекту.

При виконанні контрольної роботи обов'язково використовується програмний комплекс АВК.

Два рази за семестр проводяться експрес контроль знань – **стандартизовані тести** (20 тестових питань), наприклад

1) Що з перерахованого призводить до зростання фондівіддачі, якщо інші характеристики не змінюються (оберіть один або декілька варіантів):

- A) зростання обсягу продаж;
- B) придбання нового обладнання;
- C) зменшення обсягу продаж;
- D) списання старого обладнання.

2) Сума амортизаційних відрахувань залежить від (оберіть один або декілька варіантів):

- A) вартості обладнання;
- B) доходу підприємства;
- C) терміну корисної експлуатації обладнання;
- D) продуктивності праці робітників;
- E) витрат на виробництво.

Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді іспиту.

Перелік питань до іспиту з навчальної дисципліни «Економіка галузі»:

1. Провести порівняння основних організаційних форм підприємств в Україні.
2. Надати визначення основних фондів будівельного підприємства. Обґрунтувати, які показники доцільно використовувати при аналізі ефективності використання основних фондів.
3. Визначити особливості здійснення підприємницької діяльності в Україні без створення юридичної особи.
4. Обґрунтувати основні напрямки підвищення ефективності використання основних фондів

5. Сформулювати переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування у порівнянні зі звичайної системою оподаткування.
6. Надати визначення оборотних фондів будівельного підприємства. Проаналізувати основні етапи кругообігу оборотних фондів.
7. Визначити техніко-економічні особливості капітального будівництва
8. Обґрунтувати основні напрямки підвищення ефективності використання оборотних фондів.
9. Надати визначення амортизації основних засобів, провести порівняння основних методів нарахування амортизації
10. Визначити базу оподаткування та порядок нарахування податку на прибуток будівельних організацій
11. Надати визначення оборотних фондів будівельного підприємства. Обґрунтувати, які показники доцільно використовувати при аналізі ефективності використання оборотних фондів.
12. Сформулювати особливості використання спрощеної системи оподаткування для юридичних та фізичних осіб
13. Сформулювати поняття теперішньої та майбутньої вартості грошових потоків при визначенні доцільності інвестицій у будівництво. Обґрунтувати, які чинники впливають на змінення вартості грошей у часі.
14. Надати визначення трудових ресурсів будівельного підприємства. Обґрунтувати, які показники доцільно використовувати при аналізі ефективності використання трудових ресурсів.
15. Дати оцінку доцільності використання методу розрахунку періоду окупності (РВР) при визначенні ефективності інвестицій у будівництво. Сформулювати основні переваги та недоліки цього методу.
16. Надати визначення трудових ресурсів будівельного підприємства. Обґрунтувати, які показники доцільно використовувати при аналізі ефективності використання трудових ресурсів.
17. Дати оцінку доцільності використання методу розрахунку періоду окупності (РВР) при визначенні ефективності інвестицій у будівництво. Сформулювати основні переваги та недоліки цього методу.
18. Провести порівняння відрядної та погодинної форм оплати праці. Проаналізувати, у яких випадках доцільно використовувати кожен з них
19. Дати оцінку доцільності використання методу чистої приведеної вартості (NPV) при визначенні ефективності інвестицій у будівництво. Сформулювати основні переваги та недоліки цього методу.
20. Визначити базу оподаткування та порядок нарахування податку на доходи фізичних осіб при розрахунку заробітної плати робітників.
21. Провести порівняння методів простих та складних відсотків при здійсненні інвестиційної діяльності
22. Дати оцінку доцільності використання методу індексу доходності (PI) при визначенні ефективності інвестицій у будівництво. Сформулювати основні переваги та недоліки цього методу.
23. Провести порівняння різних джерел фінансування будівництва.
24. Обґрунтувати основи напрямки зниження прямих витрат при здійсненні будівельної діяльності.
25. Проаналізувати, які чинники впливають на прибуток та рентабельність будівельного підприємства. Обґрунтувати основні напрямки підвищення цих показників.
26. Сформулювати основні підходи до розрахунку економічної ефективності будівництва.
27. Обґрунтувати основні напрямки зниження собівартості будівельних робіт.
28. Провести порівняння постійних та змінних витрат на здійснення будівельної діяльності. Обґрунтувати, як за допомогою розподілу витрат на постійні та змінні можна визначити беззбитковий обсяг виробництва.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Рогожин П. С., Гойко А. Ф. Економіка будівельних організацій. –К.: Видавничий дім "Скарби", 2001. – 448 с.
2. Лялюк О. Г. Економіка будівництва. Лабораторний практикум. – Вінниця: ВНТУ, 2004. – 68 с.
3. Економіка будівельного підприємства: підручник /авт.кол.: Т.О.Окландер. І.А.Педько, О.Л.Камбур [та ін.].-К.: Центр учбової літератури.2018.-363 с.
4. Економіка підприємства. Підручник. За заг. редакцією С.Ф. Покропивного. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. К.: КНЕУ, 2000 – 528 с.
5. Економіка підприємства. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни./ Г.О. Швиданенко, С.Ф. Покропивний, С.М. Клименко та ін. К.: КНЕУ, 2000 – 248 с.
6. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник [електронний ресурс]. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2012. – 195 с. - Режим доступу: <http://library.nung.edu.ua> .
7. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Вид.2-е, перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 356 с.
8. Примак Т.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. – 4-те видан, стер. – К.: Вікар, 2006. – 219 с.
9. Степанов И. С. Экономика строительства : учебник / Степанов И. С. – М. : Юрайт - Издат, 2007. – 620 с.
10. Правила визначення вартості будівництва : ДСТУ Б Д.1.1 – 1: 2013. – [Чинний від 2014-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2014. – 88 с.
11. Ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи. Збірники 1-15 : ДСТУ Б Д.2.2. – 1 : 2012. – [Чинний від 2012-12-28]. – К. : Держспоживстандарт України, 2012.
12. Ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин та механізмів : ДСТУ Б Д.2.7 – 1 : 2012. – [Чинний від 2012-12-28]. – К. : Держспоживстандарт України, 2012. – 68 с.
13. Ресурсні елементні кошторисні норми на монтаж обладнання : ДСТУ Б Д.2.3 – 1 : 2012. – [Чинний від 2012-12-28]. – К. : Держспоживстандарт України, 2012.
14. Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-будівельні роботи : ДСТУ Б Д.2.4 – 1 : 2012. – [Чинний від 2012-12-28]. – К. : Держспоживстандарт України, 2012.
15. Ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-реставраційні роботи : ДСТУ Б Д.2.5 – 1 : 2012. – [Чинний від 2012-12-28]. – К. : Держспоживстандарт України, 2012.

Допоміжні джерела інформації

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі <http://www.me.gov.ua/>
4. Офіційний сайт міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства <http://www.minregion.gov.ua>